

MAGDALENA SUSKA-SZCZERBICKA

Uniwersytet Szczeciński

**DZIAŁANIA MIĘDZYNARODOWE I KRAJOWE
NA RZECZ WDRAŻANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII
W MYŚL STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU**

Streszczenie

Niniejszy artykuł przedstawia kwestie działań zmierzających do wdrażania polityki zrównoważonego rozwoju, której celem jest m.in. pobudzenia rozwoju odnawialnych źródeł energii. W myśl kształtowania się zmian w świadomości w zakresie otaczającej nas przyrody i poczynionych przez ludzi zniszczeń nastąpił intensywny proces dostosowywania się do nowo wyznaczonych celów zmierzających do poprawy stany zdegradowanego środowisk. Poczyniono wiele kroków, by wdrożyć w życie właściwe zachowanie wobec przyrody. Podjęto szeroko rozumianą współpracę międzynarodową na rzecz zwiększenia działań przyjaznych środowisku i ograniczających niszczenie środowiska. Na całym świecie i w naszym kraju podjęto czynności zmierzające do realizacji zrównoważonego rozwoju, przede wszystkim procedury wdrażania wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. W artykule przedstawiono, jaki wpływ na rozwój odnawialnych źródeł mają procedury i działania formalnoprawne wprowadzane przez mocodawcę.

Słowa kluczowe: rozwój zrównoważony, ochrona środowiska, odnawialne źródła energii, działania formalnoprawne, współpraca międzynarodowa na rzecz OZE

Wprowadzenie

„Problem z Ziemią polega na tym, że jakiś czas temu przestano ją produkować” – pisał Mark Twain. Człowiek, zaspokajając potrzeby i dążąc do poprawy jakości życia, korzysta z trzech rodzajów kapitału: ekonomicznego, ludzkiego i przyrodniczego. W złożonym procesie gospodarowania istotną sprawą jest

racjonalne korzystanie z tych trzech kapitałów, z uwzględnieniem zachowania właściwej równowagi pomiędzy nimi. Ta równowaga niezbędna jest dla zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Stosowane przez długi czas technologie produkcji i wykorzystywane w nich substancje chemiczne doprowadziły do niepożądanego wpływu wytwarzania produktów na obecny stan środowiska. Widziano korzyści, nie dostrzegając skutków. Wykorzystywane we „wczorajszym” środowisku biznesowym procesy przemysłowe miały głęboki sens, ale obecnie wiele z nich ten sens straciło. Teraz nie możemy pozwolić sobie na to, by decyzje o przeszłych procesach pozostawały bez echa. Pobudzono proces nowego – inteligentnego życia ekologicznego, ujętego jako rozwój zrównoważony.

1. Rozwój zrównoważony

Długo występowała istotna sprzeczność pomiędzy rozwojem gospodarczym, który sprowadzał się wyłącznie do maksymalizacji zysków, a ochroną zasobów naturalnych środowiska. Rozwój zrównoważony mówi o tym, że obowiązek ochrony środowiska nie może być w konflikcie z interesami gospodarki, lecz powinien stanowić element i warunek prawidłowego gospodarowania; to taki proces, który realizuje cechę zrównoważenia¹, czyli równorzędności traktowania polityki ekologicznej, gospodarczej, społecznej i przestrzennej. To również długoterminowy punkt widzenia w stosunku do zasad ochrony środowiska, oszczędnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zachowania przezorności². Taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym integrowane są działania polityczne, gospodarcze i społeczne, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń³. Model integrujących się polityk społecznej, ekonomicznej i ekologicznej zaprezentowano na rysunku 1.

¹ T. Borys (red.), *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo EiŚ, Warszawa–Białystok 2005, s. 46–47.

² P. Jeżowski (red.), *Ekonomiczne problemy ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego w XXI wieku*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2007, s. 24.

³ Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, DzU 2001, nr 62, poz. 627.

Rysunek 1. Model rozwoju zrównoważonego

Źródło: opracowanie własne.

Model określa proces zmian stanów dynamicznej równowagi między lokalnym rozwojem gospodarczym, społecznym i ekologiczno-przestrzennym. Ostatecznym celem tego procesu jest poprawa szeroko rozumianej jakości życia, z poszanowaniem zasobów naturalnych⁴. Rozwój jest trwały, jeżeli nie zmniejsza się żaden z jego elementów składowych kosztem drugiego elementu w maksymalizowaniu określonych korzyści. Do wdrażania i prowadzenia polityki zrównoważonego wariantu życia wyznaczono określone cele: społeczne, ekonomiczne i ekologiczne. Kategoria rozwoju zrównoważonego oznacza dziś rozwój:

- społecznie sprawiedliwy,
- etycznie akceptowany,
- ekonomicznie rozsądny,
- ekologicznie dopuszczalny.

W efekcie rozpoczętego procesu kształtowania się zmian na świecie i w naszym kraju podjęto działania zmierzające do realizacji zrównoważonego rozwoju. Na rynku całego świata następował proces dostosowywania się do wyznaczonych celów. Rynek to proces prowadzący do wzajemnego uzgodnienia dzięki odpowiednim dostosowaniom⁵. By sprostać wyzwaniom, Polska podjęła

⁴ T. Borys, *Jakość życia a zrównoważony rozwój. Relacje i pomiar*, w: F. Piontek (red.), *Ekonomia a rozwój zrównoważony*, t.1: *Teoria, kształtowanie*, Wydawnictwo EiŚ, Białystok 2001, s. 89.

⁵ D. Begg, S. Fischer, R. Dornbusch, *Mikroekonomia*, PWE, Warszawa 2007, s. 39.

współpracę międzynarodową na rzecz zwiększenia działań przyjaznych środowisku i tworzenia zrównoważonej polityki energetycznej.

2. Działania międzynarodowe i krajowe na rzecz wdrażania odnawialnych źródeł energii

Początki prowadzenia wspólnej polityki w zakresie ochrony środowiska Polska rozpoczęła w latach siedemdziesiątych, po konferencji sztokholmskiej. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku stworzyło dla naszego kraju ogromne szanse, jak i ogromne zobowiązania w wielu dziedzinach. Członkostwo w UE dawało szansę rozwoju społeczno-gospodarczego, wiązało się z pomocą finansową. Oznacza to duży postęp, ale i zagrożenia wynikające z zobowiązań i obaw o niekorzystnie wynegocjowane warunki. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej, podobnie jak wcześniejsze akcesje Irlandii czy Hiszpanii, może przynieść naszemu społeczeństwu wiele korzyści. Państwa, które przystępowały do UE i wymagały uwzględnienia specyfiki ich rozwoju gospodarczego, w stosunkowo niedługim okresie czasu osiągały wyższy poziom rozwoju. Członkostwo we Wspólnocie Europejskiej staje się niepowtarzalną szansą na dostęp do nowoczesnych rozwiązań i technologii.

Wejście Polski do UE obligowało do uzyskania akceptacji Komisji Europejskiej dla polskiego systemu udzielania pomocy, co wiąże się z koniecznością dokonania pewnych istotnych zmian⁶. Zasadniczym wyzwaniem rozwojowym jest rozwój polityki energetycznej kraju, a przede wszystkim rozwój wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Oznacza to konieczność podejmowania takich działań w tym zakresie, które zapewniają zaspokojenie potrzeb energetycznych z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, a także równowagę interesów wszystkich podmiotów życia społecznego i gospodarczego na gruncie celów i zasad obowiązujących w demokratycznym państwie prawa. Podejmowane działania muszą respektować zobowiązania międzynarodowe, z których szczególne znaczenie będą miały zobowiązania związane z procesem akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej⁷. W dniu 22 lutego 2000 roku Ministerstwo Gospodarki przyjęło dokument Założenia Polityki Energetycz-

⁶ K. Górka, B. Poskrobko, W. Radecki, *Ochrona środowiska*, PWE, Warszawa 2001, s. 354.

⁷ Założenia Polityki Energetycznej Polski do roku 2020, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2000, s. 6.

nej Polski do roku 2020, w którym określono główne cele strategiczne, aktualny stan gospodarki energetycznej, prognozy krajowego zapotrzebowania na paliwa i energię, ocenę bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz program działań dla państwa.

W programie działań państwa przyjęto zadania mające na celu rozwiązanie problemów okresu przejściowego, przed uzyskaniem członkostwa w Unii Europejskiej, dotyczące:

- polityki pobudzającej inwestycje energetyczne,
- polityki koncesjonowania działalności przedsiębiorstw energetycznych,
- polityki cenowej,
- polityki przekształceń własnościowych w sektorze energetycznym,
- działań w obszarze ochrony środowiska,
- polityki racjonalizacji i udoskonalania,
- wykorzystania niekonwencjonalnych, w tym odnawialnych źródeł energii,
- obowiązkowych zapasów paliw,
- obszaru i celów współpracy międzynarodowej,
- kierunków prac naukowo-badawczych,
- propozycji zmian uregulowań prawnych,
- monitorowania realizacji polityki energetycznej państwa.

W Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej Ministerstwa Środowiska z 23 sierpnia 2001 przyjęto działania mające na celu wsparcie odnawialnych źródeł energii odnawialnej. Realizacja celu wymaga wprowadzenia pewnych działań i mechanizmów.

Nałożono obowiązki na rząd w zakresie OZE⁸:

Minister Gospodarki podejmie prace nad przygotowaniem projektu ustawy określającej politykę Państwa w zakresie racjonalnego użytkowania energii, źródeł skoncentrowanych i odnawialnych. Projekt ustawy powinien być przygotowany do końca 2000 roku i uwzględniać specyficzne warunki poszczególnych odnawialnych źródeł energii.

Minister Gospodarki do końca maja 2000 dokona oceny funkcjonowania prawa energetycznego w obszarze wykorzystania energii odnawialnej w tym skuteczności działania przepisów o obowiązkowym zakupie energii z tych źródeł.

⁸ Tamże, s. 18.

Minister Gospodarki i Prezes Urzędu Regulacji Energetyki podejmą działania zmierzające do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym kraju, poprzez konsekwentne stosowanie zapisów art. 9 i art. 45 ust. 3 *Prawa energetycznego*.

Minister Gospodarki i Prezes Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2000 roku opracują rządowy program dotyczący odnawialnych źródeł energii dla budownictwa.

Działania formalnoprawne mające na celu ułatwienie dostępu do odnawialnych źródeł energii oraz zwiększenie ich konkurencyjności⁹:

W *Prawie energetycznym* powinien zostać wprowadzony obowiązek dokonywania w bilansach energetycznych gmin oceny lokalnych zasobów odnawialnych źródeł energii i opłacalności ich wykorzystania. Możliwości wynikające z ustawy *Prawo energetyczne* oraz przepisów wykonawczych powinny skłonić gminy do takiego przygotowania planów zaopatrzenia w energię, które uwzględniałyby ich własny potencjał techniczny odnawialnych źródeł energii.

Należy zapewnić szeroki przepływ informacji oraz pomoc samorządom lokalnym w przygotowaniu planów zaopatrzenia w energię oraz racjonalnego wykorzystania energii z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii przy minimalnych kosztach środowiskowych.

Należy określić warunki zobowiązujące zakłady energetyczne do zawierania długoterminowych kontraktów na sprzedaż energii ze źródeł odnawialnych.

Należy wprowadzić obowiązek komponowania wszystkich benzyn silnikowych z alkoholem i warunki jego realizacji.

Powinny zostać uproszczone procedury uzyskiwania koncesji na produkcję biopaliw, procedury uzyskiwania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii.

Należy rozwiązać problem związany ze zróżnicowaniem cen energii elektrycznej z poszczególnych zakładów energetycznych, wynikający z obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych i z nierównomiernego rozmieszczenia potencjału technicznego tych źródeł na terenie kraju.

Należy stworzyć system wspierania odnawialnych źródeł energii wykorzystujący takie instrumenty, jak certyfikaty, konkursy lub przetargi.

Należy stworzyć rozwiązania prawne, które zapewniłyby pogodzenie wymagań ochrony krajobrazu z rozwojem energetyki odnawialnej.

⁹ Tamże, s. 19.

Instrumenty ekonomiczne zwiększające opłacalność odnawialnych źródeł energii¹⁰:

W początkowym okresie realizacji strategii przedsięwzięcia z zakresu odnawialnych źródeł energii powinny być wspierane przede wszystkim z funduszy celowych, funduszy przedakcesyjnych i strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych środków pomocy zagranicznej, zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami dotyczącymi warunków udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorców oraz rozwoju regionalnego. Należy utrzymać przysługującą ulgę inwestycyjną z tytułu wydatków poniesionych na zakup i zainstalowanie urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód) – zgodnie z art. 13 ustawy z 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (DzU 1993, nr 94, poz. 431 z późn. zm.). W miarę możliwości budżetu państwa rozważać należy możliwości wsparcia tych przedsięwzięć ze środków budżetowych, w postaci dotacji bezpośrednich zmniejszanych systematycznie poprzez szersze wykorzystanie dopłat do kredytów, gwarancji i poręczeń kredytowych. Instrumenty te powinny funkcjonować do chwili uczynienia energetyki odnawialnej w pełni konkurencyjnej w warunkach rynkowych.

Działania wspierające rozwój nowych technik i technologii odnawialnych źródeł energii¹¹:

Wspieranie programów badawczych i demonstracyjnych mających na celu wdrażanie nowych technik i technologii szczególnie w zakresie udziału polskich przedsiębiorców w 5. Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej.

Działania z zakresu edukacji i promowania odnawialnych źródeł energii¹²:

Należy w większym zakresie wprowadzić do programów nauczania na wszystkich poziomach szkolnictwa informacje dotyczące odnawialnych źródeł energii w porównaniu z innymi źródłami energii.

Należy prowadzić akcje uświadamiające korzyści z wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także informujące o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej oraz technicznej.

¹⁰ Tamże, s. 19.

¹¹ K. Świerszcz, *Skuteczny biznesplan...*, s. 162.

¹² Założenia Polityki Energetycznej Polski do roku 2020..., s. 20.

Należy przygotować program informacyjny wraz z propozycjami harmonogramu jego wdrażania i związanymi z tym zadaniami dla rolników dotyczący możliwości i korzyści z wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Należy przygotować program informacyjny dotyczący odnawialnych źródeł energii wraz z propozycjami harmonogramu jego wdrażania i związanymi z tym zadaniami dla służb ochrony środowiska i przyrody na wszystkich szczeblach samorządowych.

Działania z zakresu współpracy międzynarodowej¹³:

W ramach współpracy z Unią Europejską należy korzystać z doświadczeń w zakresie odnawialnych źródeł energii, a także uczestniczyć w programach pomocowych UE, w tym także w 5. Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej.

Należy określić zasady działań podejmowanych w ramach wspólnych projektów (Joint Implementation) dotyczących odnawialnych źródeł energii w ramach mechanizmów ograniczania emisji gazów szklarniowych objętych Programem z Kioto.

Kolejne mechanizmy wsparcia działań krajowych i unijnych przedstawia Ocena Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej oraz kierunki rozwoju energetyki wiatrowej wraz z propozycją działań¹⁴.

Mechanizmy krajowe wsparcia rozwoju wykorzystania energii z odnawialnych źródeł:

Obowiązek zakupu zielonej energii – Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii – Zgodnie z Rozporządzeniem z 9 grudnia 2004 roku obowiązek zakupu określonego udziału energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub wytworzonej we własnych odnawialnych źródłach energii i sprzedanej odbiorcom dokonującym zakupu energii elektrycznej na własne potrzeby, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo w ilości nie mniejszej niż: 3,1% w 2005, 3,6% w 2006, 4,3% w 2007, 5,4% w 2008, 7,0% w 2009 i 9,0% od 2010 i stały udział do 2014 roku. Kolejne Rozporządzenie z 3 listopada 2006¹⁵, zmieniające procentowy

¹³ Tamże, s. 20.

¹⁴ *Ocena Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej oraz kierunki rozwoju energetyki wiatrowej wraz z propozycją działań*, MFOŚiGW, Szczecin, sierpień 2005.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 3 listopada 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii. DzU2006, nr 205, poz. 1510.

udział energii, wzrastają do 10,4% w latach 2010–2014 i najnowsze rozporządzenie z 14 sierpnia 2008¹⁶ zmieniające udział energii z OZE na: 7% w 2008, 8,7,0% w 2009 i 10,4% w latach 2010–2012, 10,9% w 2013, 11,4% w 2014, 11,9% w 2015, 12,4% w 2016 i 12,9% w 2017 i stały udział do 2014 roku.

Zwolnienie z akcyzy dla energii z OZE – Ustawa z 23 stycznia 2004 o podatku akcyzowym – art. 23 ustęp 3 zwalnia od akcyzy energię elektryczną wytwarzaną z odnawialnych źródeł energii. Podobnym zwolnieniem objęta jest także energia elektryczna pochodząca z elektrowni szczytowo-pompowych, wytwarzana z energii wody, która została przepompowana z wykorzystaniem energii elektrycznej wytworzonej w elektrowniach ciepłych, objętej akcyzą oraz energia elektryczna produkowana z metanu uwalnianego i ujmowanego przy dołowych robotach górniczych w kopalniach węgla kamiennego

Pomoc publiczna – NFOŚiGW, Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 kwietnia 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na inwestycje związane z OZE – Zasady przydzielania pomocy publicznej w zakresie OZE przez podmioty upoważnione na mocy Ustawy o ochronie środowiska.

Pomoc publiczna – EkoFundusz, możliwość uzyskania bezzwrotnych dopłat na realizację inwestycji budowy instalacji OZE, w tym parków wiatrowych. System uruchomiony został w maju 2004 roku.

Wsparcie OZE dla członków Unii Europejskiej¹⁷:

W październiku 2002 roku państwa członkowskie EU-15 potwierdziły przyjęcie celów krajowych zaproponowanych w Dyrektywie 2001/77/EC. Cele indykatywne dla nowych państw członkowskich zostały zapisane w Traktacie Akcesyjnym, a państwa te po przystąpieniu do EU w maju 2004 roku rozpoczęły transpozycję zapisów Dyrektywy 2001/77/WE do krajowych systemów prawnych. Pomimo kierunków wskazanych w dokumentach strategicznych Wspólnoty, a także wytycznych zawartych w dyrektywach i programach, rozwój OZE w poszczególnych krajach kształtował się odmiennie.

Dla osiągnięcia ogólnounijnych celów polityki energetycznej opracowano specjalistyczne programy działań, które powinny być podejmowane przez wszystkie kraje członkowskie. Dla realizacji tych działań UE opracowała szczegółowe

¹⁶ Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 14 sierpnia 2008 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii, DzU 2006, nr 156, poz. 969.

¹⁷ *Ocena Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej oraz kierunki rozwoju energetyki wiatrowej wraz z propozycją działań*, MFOŚiGW, Szczecin, sierpień 2005.

dyrektywy. Adresatami dyrektyw są wszystkie państwa członkowskie, dyrektywy są wiążące w zakresie celów i zadań. Komisja Europejska wzywa do przedstawienia krajowych planu działań na rzecz wdrażania dyrektyw, w których wskazuje się do jakiego rodzaju działalności i do jakich osób/instytucji jest adresowany środek wsparcia.

Działania międzynarodowe na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii dotyczą m.in. zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym, co również stanowi jeden z celów polityki energetycznej UE. Znalazło to wyraz w tzw. Białej Księdze zatytułowanej *Energia dla przyszłości: odnawialne źródła energii*, przyjętej przez Komisję Europejską 26 listopada 1997 roku¹⁸. Założono wzrost udziału produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Zawarto tu również korzyści wynikające z wykorzystania OZE oraz zadania dla poszczególnych państw. Dla osiągnięcia ogólnounijnych celów opracowano programy działań, które powinny być podejmowane w krajach UE i służyć rozwojowi odnawialnych źródeł energii. Rozszerzenie UE o nowe kraje członkowskie, które mają niewielki udział OZE w bilansach energetycznych, uczyniło ten cel trudniejszym do zrealizowania. Komisja Europejska ma monitorować i oceniać realizację narodowych programów osiągnięcia założonych wcześniej celów. Co przyniesie rzeczywistość, dowiemy się po opublikowaniu informacji o przyjętych celach oraz ich realizacji.

Literatura

- Begg D., Fischer S., Dornbusch R., *Mikroekonomia*, PWE, Warszawa 2007.
- Borys T. (red.), *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo EiŚ, Warszawa–Białystok 2005.
- Borys T., *Jakość życia a zrównoważony rozwój. Relacje i pomiar*, w: F. Piontek (red.), *Ekonomia a rozwój zrównoważony*, t. 1: *Teoria, kształtowanie*, Wydawnictwo EiŚ, Białystok 2001.
- Górka K., Poskrobko B., Radecki W., *Ochrona środowiska*, PWE, Warszawa 2001.
- Jeżowski P. (red.), *Ekonomiczne problemy ochrony środowiska i rozwoju zrównoważonego w XXI wieku*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2007.

¹⁸ European Commission: *Energy for the Future: Renewable Sources of Energy. White Paper for a Community Strategy and Action Plan*, COM (97) 599 final 26.11.1997.

Świerszcz K., *Skuteczny biznesplan rozwoju energetyki z odnawialnych źródeł energii a fundusze europejskie*, Wydawnictwo ALTA2, Wrocław 2010.

Ocena Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej oraz kierunki rozwoju energetyki wiatrowej wraz z propozycją działań, MFOSiGW, Szczecin, sierpień 2005.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 3 listopada 2006 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii, DzU 2006, nr 205, poz. 1510.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 14 sierpnia 2008 roku w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii, DzU 2006, nr 156, poz. 969.

Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, DzU 2001, nr 62, poz. 627.

Założenia Polityki Energetycznej Polski do roku 2020, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2000.

INTERNATIONAL AND NATIONAL ACTIONS FOR IMPLEMENTATION OF RENEWABLE SOURCES OF ENERGY IN ACCORDANCE WITH SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY

Summary

This article presents issues of actions aiming at implementing the policy of sustainable development whose purpose is, among others, facilitation of development of the renewable sources of energy. In accordance with shaping changes in consciousness of surrounding nature and damages made by people, an intensive process of adaptation to a newly appointed goals striving to improve condition of degraded environment. Many steps were made in order to implement proper behaviour towards the nature. Widely understood international cooperation was started in order to increase environmentally friendly actions limiting the destruction of the environment. All over the world an in our country as well actions has been taken to execute sustainable development, primarily procedures of implementation of renewable sources of energy. The paper introduces the influence on

development of renewable resources by the formal/legal procedures and actions implemented by the legislator.

Keywords: sustainable development, environment protection, renewable sources of energy, formal/legal actions, international cooperation for renewable sources of energy

Translated by Paweł Bujak